

Handläggare
Strömberg Annika

Datum
2018-11-21
Rev.
2018-12-05

Diarienummer
KTN-2017-0171

Kulturnämnden

Tjänsteskrivelse Uppsala kommuns kulturpolitiska program 2018

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna förslaget till kulturpolitiskt program för Uppsala kommun,

att överlämna skrivelse samt förslaget till kulturpolitiskt program till kommunstyrelsen för vidare beredning samt

att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan till det kulturpolitiska programmet under våren 2019.

Sammanfattning

Kulturnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett nytt kulturpolitiskt program för Uppsala kommun. Kulturnämndens arbetsutskott har varit styrgrupp för arbetet. En förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp har under ledning av kulturförvaltningen tagit fram ett förslag till program. Kulturnämnden antog en remissversion av programmet i juni 2018. Därefter har programmet bearbetats och styrgruppen lämnar nu över ett reviderat förslag till kulturnämnden. Efter beslut i kulturnämnden överlämnas förslaget sedan till kommunstyrelsen för vidare beredning. Det är sedan kommunfullmäktige som fastställer det kulturpolitiska programmet. Förvaltningen föreslås få nämndens uppdrag att ta fram en handlingsplan till programmet under våren 2019 som sedan kan överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kulturnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett förslag till ett nytt kulturpolitiskt program. Programmet sätter ramar för och anger hur kultur kan stärkas och utvecklas i Uppsala kommun.

Förslaget utgår från de statliga kulturpolitiska målen samt följer en modell som delar upp kulturpolitiken i tre olika perspektiv; kulturell delaktighet (i tidigare förslag kulturpolitik), konstpolitik samt kulturplanering. Modellen används även i den regionala kulturplanen vilken styr fördelningen av statliga medel till regionen.

Kulturnämndens arbetsutskott har varit styrgrupp och kulturförvaltningen har lett en förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp. Arbetsgruppen har tagit fram ett förslag i nära samverkan med kulturförvaltningens stab. Förslaget delgavs kulturnämnden i juni 2018 då nämnden beslutade att skicka förslaget på remiss.

Inkomna synpunkter på programmet

Föreningar, kulturinstitutioner och andra aktörer inom kulturområdet samt privatpersoner har uppmanats att komma med synpunkter under framtagandet av programmet samt i samband med remissförfarandet.

Inbjudan att lämna synpunkter på remissförslaget till program har sänts till en rad organisationer, föreningar och verksamheter, liksom till Region Uppsala. 29 skriftliga synpunkter har inkommit under remisstiden. Dessa redovisas i bilaga 2.

Synpunkter har även lämnats i samband med de seminarier på olika teman som kulturnämnden arrangerat som en del av programarbetet. Nämnden anordnade även en remisskonferens i september 2018 för dialog med externa parter. Vid konferensen deltog ca 50 personer.

Följande punkter har återkommit under nämndens dialog om programmet:

- Tillgång till ändamålsenliga lokaler och scener
- Välformulerat program
- Relation program - handlingsplan och konkretiseringsnivå i programmet
- Arrangörers roll
- Jämställdhet och HBTQ-perspektiv
- Integrationsperspektiv
- Tillgänglighetsaspekter

Programmet har bearbetats utifrån de inkomna synpunkterna och ett reviderat förslag delges nu kulturnämnden. Efter eventuellt beslut överlämnas förslaget till kommunstyrelsen för vidare beredning innan kommunfullmäktige kan fastställa programmet.

Förvaltningen föreslås få i uppdrag att ta fram en handlingsplan till programmet under våren 2019. Förvaltningen föreslår att en remisskonferens genomförs då nämnder och bolag bjuds in av kulturnämnden för att implementera programmet samt ta fram ett förslag till handlingsplan.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

- Bilagor:**
1. Förslag reviderat kulturpolitiskt program
  2. Sammanställning inkomna synpunkter
  3. Skrivelse till kommunstyrelsen

Datum	Diarienummer
2018-06-07	KTN-2017-0171
Rev.	
2018-11-19	
Rev	
2018-12-05	

Program för Uppsala kommuns kulturpolitik

Ett aktiverande dokument som kommunfullmäktige fattade beslut om 2019-XX-XX

Inledning

Uppsala har unika förutsättningar inom konst- och kulturområdet, med ett rikt kulturarv, många kulturskapare och ett levande kulturliv. Impulser utifrån berikar och utmanar. Alla - enskilda, föreningar och institutioner - är viktiga kulturbärare. Såväl staden som omgivande landsbygd deltar på goda villkor i kulturens olika aktiviteter.

Ett starkt, fritt och självständigt konst- och kulturliv som präglas av mångfald och kvalitet är grundläggande i ett demokratiskt samhälle. Uppsala ska ha ett konst- och kulturliv där alla kan delta.

Barn och unga är en prioriterad grupp för kultursatsningarna. Kulturpolitiken ska genomföras med hänsyn till tillgänglighets-, jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Uppsala står bakom de globala utvecklingsmålen i Agenda 2030 och hållbarhetsarbetet utgår från perspektiven ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Kultur är en del av samtliga tre perspektiv. En stark kulturpolitik är en viktig förutsättning för ett hållbart samhälle.

Ett konst- och kulturliv präglad av mod, bildning och nytänkande ger Uppsalas samtid och rika historia en levande gestaltning. Det kulturpolitiska programmet vill förmedla en vision om att Uppsala är en av Europas attraktiva kulturstäder med internationell lyskraft.

Omfattning och syfte

Programmet för Uppsala kommuns kulturpolitik är ett aktiverande dokument som anger mål och inriktning för kommunens kulturpolitik. Det antas av kommunfullmäktige och gäller alla nämnder och bolag. Programmet ska bidra till att kultur får en starkare roll i samhället.

Programmet samspelar med kommunens övriga styrdokument. Ansvaret för förverkligandet av det kulturpolitiska programmet vilar på alla kommunala nämnder och bolag, enskilt eller i samverkan.

Till programmet knyts en handlingsplan som kommunstyrelsen beslutar om. Handlingsplanen definierar nämnders och bolags ansvar och prioriterade åtgärder utifrån programmets målområden.

Målområden

Uppsala kommuns kulturpolitiska program utgår från de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Den regionala kulturplanen ligger till grund för statligt stöd till kulturverksamhet i Region Uppsala och påverkar därmed även kulturverksamheten i Uppsala kommun.

Programmet omfattar följande tre målområden:

- Kulturell delaktighet har fokus på kommunens invånare och deras möjligheter att utöva och uppleva kultur.
- Konstpolitik har de olika konstområdena och deras utveckling i fokus. Konst är här synonymt med konstformerna och innebär gestaltning av upplevelser, idéer och kunskap i konstnärlig form inom till exempel litteratur, musik, teater, dans, bild- och formkonst samt filmkonst.
- Kulturplanering har samhällsutvecklingen i fokus. Kulturplanering handlar om samspelet mellan kultur, plats och identitet. Kulturplanering innefattar kulturarv och kulturmiljö, men också områden som kultur inom samhälls- och stadsplanering, besöksnäring samt kulturella och kreativa näringar

Målområde 1 Allas möjlighet att vara kulturellt delaktiga

Uppsala kommun ska underlätta för alla att ta del av kultur och uppmuntra till eget skapande. Mångfald, bildning och förståelse bidrar till ett mer jämlikt, demokratiskt, socialt och kulturellt hållbart samhälle. Kulturpolitiken utformas ur ett medborgarperspektiv.

Uppsala kommuns politik för kulturell delaktighet

- **främjar allas möjlighet att ta del av kultur och själva skapa**
- **främjar demokrati, delaktighet och bildning**
- **främjar barns och ungas rätt till kultur och inflytande**

Främja allas möjlighet att ta del av kultur och själva skapa

Möten med konst och kultur stödjer människors utveckling till självständigt och kritiskt tänkande, empatiska och kreativa individer. Kultur bidrar till kunskap, självinsikt, glädje, estetiska upplevelser och möten med det oväntade.

Kulturen ska ha en bredd som möter olika behov. Anpassning ska ske så att personer med begränsad fysisk rörlighet eller annan funktionsnedsättning ska kunna delta. Kommunen ska främja kulturdeltagande i grupper som tar del av kultur i mindre omfattning. Folkbildning såsom t ex studieförbundsverksamhet bidrar till personlig utveckling och livslångt lärande. Amatörkultur och ett aktivt föreningsliv bidrar till ett dynamiskt och levande kulturliv och samhälle. Möjlighet till eget skapande ska stödjas.

Det ska vara möjligt att utöva och uppleva kultur oavsett var människor bor i kommunen. Den digitala utvecklingen tas tillvara för att öka tillgängligheten till kultur och ge bättre förutsättningar för eget skapande.

Information om kultur ska utvecklas och samordnas i högre utsträckning inom kommunen men också i samverkan med externa parter för att underlätta för invånare och besökare att ta del av kultur. Kulturarrangörer har här en nyckelroll.

Främja demokrati, delaktighet och bildning

I ett demokratiskt och jämlikt samhälle finns tillgång till fri information och möjlighet att bilda sig egna åsikter. Kulturinstitutionernas verksamhet speglar samhällets utveckling och erbjuder mötesplatser för upplevelser, information, kunskap och samtal.

Människor med olika kulturell och etnisk bakgrund ska ges möjlighet att mötas. Interkulturell utveckling och mångfald bidrar till att skapa ett varierat kulturutbud. Internationella kontakter och utbyten ska främjas och öppenhet för kulturell förnyelse ska prägla verksamheten. Kulturverksamhet tar tillvara ett mångfaldsperspektiv och främjar integration. Sveriges

nationella minoriteter har med sina erfarenheter, sin kultur och sina språk en särställning. Uppsala kommun ska främja nationella minoriteters språk och kultur.

Främja barns och ungas rätt till kultur och inflytande

Barn och unga ska erbjudas möjligheter till en meningsfull fritid. Deras behov och önskemål ska respekteras och de ska ha möjlighet att påverka. Det ska finnas platser för kulturupplevelser, möten, inflytande och delaktighet.

Barn och unga ska under sin uppväxt möta möjligheter att både utöva och uppleva kultur. De ska kunna utveckla sin kreativitet och själva pröva estetiska uttryck i sin vardag samt utveckla en känsla för estetiska värden. Kulturella uttryck ger barnet ytterligare ett språk och ett sätt att uttrycka sig genom. Barn och unga har rätt att få möjlighet att tillgodogöra sig ett sådant skapande språk.

Det ska finnas förutsättningar för barns och ungas eget skapande, såväl i förskola och skola som under den fria tiden. Barn och unga ska ha möjlighet att till låg avgift delta i organiserad kulturpedagogisk verksamhet. De ska ha möjlighet att satsa på sina förmågor och intressen, självständigt eller tillsammans med andra, och ha möjlighet att ta initiativ till och ansvara för egna projekt.

Barns och ungas tillgång till professionell kultur ska främjas. Kultur ska vara en naturlig del av skoltiden och alla barn och unga ska vara garanterade att kunna ta del av professionella kulturupplevelser (kulturgaranti). Genom kulturpedagogisk verksamhet och kultur på lika villkor i skolan och på fritiden stärks barns och ungas tillgång till kultur.

Målområde 2

Konstpolitik för ett vitalt och blomstrande samhälle

Uppsala kommun ska skapa goda och hållbara villkor för konsten och kulturskaparna. Ett starkt och fritt kulturliv är en av grundpelarna i ett demokratiskt samhälle. Kulturskaparna och kulturinstitutionerna utgör stommen i kulturlivet. Ett långsiktigt, hållbart och dynamiskt kulturliv ger kulturskaparna möjlighet att fördjupa och utveckla sitt skapande och att interagera med samhället.

Uppsala kommuns konstpolitik

- **värnar konstens integritet, oberoende och egenvärde**
- **främjar konstnärlig kvalitet**
- **stärker kreativitet, konstnärlig mångfald och utveckling**
- **verkar för hållbara villkor för konstformer och kulturskapare**
- **verkar för konstnärliga och kulturellt orienterade utbildningar**

Värna konstens integritet, oberoende och egenvärde

Konsten har ett egenvärde och kulturskaparna ska kunna verka fritt, självständigt och obundet. Principen om armlängds avstånd ska tillämpas i Uppsala kommun.

Främja konstnärlig kvalitet

Den konstnärliga verksamheten ska vara av hög kvalitet. Vad som anses vara kvalitet varierar mellan tider och platser, från genre till genre och mellan grupper och individer. Kriterier kan vara originalitet och professionalitet i utövandet. Förmåga att kommunicera, utmana och beröra utgör viktiga faktorer för bedömning av kvalitet. Aktörerna inom kulturområdet har en nyckelroll i samtalet om vad som är konstnärlig kvalitet.

Stärka kreativitet, konstnärlig mångfald och utveckling

Ett samhälle behöver människor som ifrågasätter och kommenterar, lyfter fram alternativ och finner nya vägar att kommunicera. För att stärka den mångfald av uttryck som konsten omfattar behövs en väl fungerande kulturell infrastruktur, både vad gäller platser, stödformer och möjligheter till utbyten av olika slag.

Samverkan mellan kulturinstitutioner och det fria kulturlivet ska utvecklas.

Kulturinstitutionernas erfarenhet och stabilitet i samverkan med enskilda kulturskapares och gruppers flexibilitet och kreativitet skapar ett positivt flöde av erfarenheter och idéer som stärker utvecklingen inom kulturområdet.

Den obundenhet till plats som den digitala utvecklingen medför ska öka flödet av impulser i konstlivet. Inom områdena scenkonst, bild- och formkonst och litteratur finns behov av ökade satsningar i samverkan med olika aktörer.

Verka för hållbara villkor för konstformer och kulturskapare

Kulturskapare ska ges förutsättningar att verka, fördjupa och utveckla sitt skapande samt ingå i internationella och interkulturella utvecklingsprocesser och utbyten. Uppsala ska stödja nya, oprövade koncept och projekt, av både kulturskapare och arrangörer inom kulturområdet. Kommunen ska erbjuda goda förutsättningar för kulturell yrkesverksamhet genom fysiska

lokaler för att skapa och synliggöra sitt skapande, skäligen ersättningar och möjlighet att söka kulturstöd och stipendier. Fler professionella kulturskapare ska ges förutsättningar att etablera sig i kommunen för att uppnå ett myllrande konst- och kulturliv.

Verka för konstnärliga och kulturellt orienterade utbildningar

Möjligheten till eget skapande och estetisk utbildning skapar en grund för ett konstnärligt yrkesval. Det ökar förståelsen för, och kunskapen om, de olika konstformerna. För att nå tillväxt och förnyelse inom konstlivet är konstnärliga utbildningar viktiga. Uppsala kommun ska verka för att det finns konstnärlig utbildning på alla nivåer i kommunen.

Målområde 3

Kulturplanering för en attraktiv, växande och hållbar kommun

Uppsala kommuns kulturplanering bidrar till att skapa ett socialt och kulturellt hållbart samhälle att leva, verka och vistas i. Det ska vara möjligt att uppleva och utöva kultur i hela kommunen. Målet är att erbjuda en attraktiv livsmiljö och att öka tillgängligheten till kultur. Konst och kultur medverkar till att utveckla och stärka kommunens identitet som dynamisk och hållbart växande kommun. All kulturplanering ska genomföras av ambitionen att vara tillgänglig, jämställd och beakta barns och ungas rätt till kultur.

Uppsala kommuns kulturplanering

- **är en integrerad del av samhällsplaneringen**
- **utvecklar det offentliga rummet genom konstnärlig gestaltning**
- **främjar kulturarv som bevaras, används och utvecklas**
- **utvecklar kulturella mötesplatser**
- **främjar kulturella och kreativa näringar**

Integrerad del av samhällsplaneringen

En väl fungerande kulturell infrastruktur ska vara en integrerad del av samhällsplaneringen. Tillgång till konst och kultur ska ha god geografisk spridning. Kulturens fysiska miljöer ska vara så utformade att de inkluderar människor med funktionsnedsättning. Rutiner som tydliggör kulturella värden i vardagsmiljön ska utvecklas. Byggnadskulturens betydelse, platsers karaktär och identitet är viktiga. Kulturvärden måste vara en självklar utgångspunkt

och resurs. Förnyelsen ska präglas av historisk medvetenhet och arkitektonisk kvalitet. Tydliga principer utformas för att göra medborgarna delaktiga i kulturplaneringen.

Utveckla det offentliga rummet genom konstnärlig gestaltning

Konst i offentlig miljö sätter fokus på en plats, ger estetiska upplevelser, stimulerar till samtal och reflektion och erbjuder invånarna kvalitativ konst året om. Konsten kan bryta invanda mönster, skapa debatt, ifrågasätta och ge platser nya dimensioner. Uttrycken är varierade, materialen olika och konstnärerna utsedda för att öka bredden på influenser till samhället.

Konstnärlig gestaltning ska ingå som en självklar del i den fysiska planeringen. Olika platser har olika förutsättningar som kan tas till vara genom konst. Det finns riktlinjer för konstnärlig gestaltning som säkerställer kvalitet, en demokratisk urvalsprocess, mångfald och jämställdhet. En procent av kommunens investeringar avsätts till offentlig konst.

Kulturarv som bevaras, används och utvecklas

En mångfald av kulturarv är en självklar del av en god och stimulerande livsmiljö. Bevarandet av värdefulla kulturmiljöer är en förutsättning för en levande och attraktiv kommun och en viktig resurs för rekreation, lärande, friluftsliv och besöksnäring. Utveckling ska präglas av historisk medvetenhet, konstnärlig kreativitet och arkitektonisk kvalitet.

Museer och arkiv har en central roll för att levandegöra historien och belysa samtiden. Uppsala kommun ska verka för utveckling av kulturarvssektorn i samverkan med museerna, arkiven och övriga aktörer för att stärka beskrivningen av Uppsalas historia och identitet samt dess dragningskraft.

Utveckla kulturella mötesplatser

En växande kommun behöver kulturella mötesplatser för att skapa sammanhang, demokrati och inkludering i lokalsamhället samt ökad tillgänglighet till kulturupplevelser. Kulturella mötesplatser ska därför utvecklas och vidareutvecklas i stadsdelar och på landsbygden. Tillgång till ändamålsenliga lokaler för kulturverksamhet är betydelsefullt för kulturlivets utveckling.

Det behövs även väl fungerande plattformar där samtliga konstarter kan komma till uttryck och utvecklas. Dessa kan även vara digitala.

Främja kulturella och kreativa näringar

Uppsalas rika historia och kulturarv och ett nutida vitalt konst- och kulturliv som präglas av internationella influenser är en viktig del av Uppsalas identitet och en stor tillgång för näringsliv och besöksnäring. Med detta som utgångspunkt bör kultur och kreativa näringar uppmärksammas i besöks- och näringslivsutveckling.

Uppföljning

Programmet gäller för samtliga nämnder och bolag. Uppföljning av programmet sker årligen och är en integrerad del av den uppföljning och samordning som sker som en del av kommunens budget- och uppföljningsprocesser.

En årlig dialog med civilsamhället och det professionella kulturlivet ska genomföras som en del av uppföljningen av programmet.

I handlingsplanen redovisas åtgärder och där anges vilka nämnder och bolags som särskilt ansvarar för dessa. Alla nämnder och bolag redovisar årligen resultatet av sitt arbete till kommunstyrelsen.

Programmet gäller tills vidare och revideras vid behov. När revidering av programmet genomförs ska en gemensam beredning ske inom kommunen och underlag från respektive nämnd och bolag beaktas.

Definition av begrepp

Kultur

I en vid definition innefattar begreppet kultur alla de andliga, materiella, intellektuella och känslomässiga egenskaper som utgör ett samhälle eller en grupp människor. Kultur innefattar livsstilar, traditioner och mycket annat. Detta är det så kallade antropologiska kulturbegreppet.

Det humanistiska och konstnärligt orienterade kulturbegreppet kallas även för det kvalitativa kulturbegreppet. Konst (se även definition nedan) ingår i begreppet kultur och avser i programmet skapandet inom olika konstarter. Begreppet kulturpolitik syftar främst till kultur i humanistisk betydelse. Det humanistiska kulturbegreppet är också en vanlig definition och förståelse av kultur. Det är den betydelsen som används i tidningar som har kulturdelar och i kulturprogram på radio och tv och liknande.

Konst har ett egenvärde och kan inte reduceras till ett redskap för ekonomiska, sociala, religiösa eller politiska syften utan att förlora innebörd, trovärdighet och kvalitet. Kultur kan å andra sidan vara ett redskap för samhällsförändring.

Konst och konstnär/kulturskapare

Konst ingår i begreppet kultur och avser här yttringar inom de olika konstarterna/formerna. Med konstnär menas inte enbart bildkonstnär utan även konstnärer/kulturskapare inom andra konstområden såsom till exempel litteratur och dans etc.

Principen om armlängds avstånd

Armlängds avstånd innebär att politiker beslutar om mål, riktlinjer och ekonomiska ramar för den offentligt finansierade kulturen men inte om det konstnärliga innehållet. De konstnärliga bedömningarna eller andra kvalitativa bedömningar överläts till konstnärliga ledare, ämnesexperter och sakkunniga. Principen om armlängds avstånd handlar både om demokrati och yttrandefrihet, men även om konstnärlig kvalitet och integritet.

Kulturellt hållbart samhälle

I Uppsala kommun används tre hållbarhetsperspektiv; det ekologiska, det ekonomiska och det sociala. Ett kulturellt hållbart samhälle kan ses som en del av alla tre perspektiven men kanske oftast sorteras in som en del av det sociala hållbarhetsperspektivet.

Ett kulturellt hållbart samhälle kan ses som ett helt eget perspektiv som är vidare än det sociala. Det kulturellt hållbara samhället hävdar konstens integritet, oberoende, egenvärde samt hållbara villkor för konst och konstnärer. Det främjar demokrati, jämlikhet och delaktighet samt konstnärlig yttrandefrihet och kvalitet. Det skapar lust, motivation att ta del av konst och kultur och att själv skapa. Det kan även öka den sociala sammanhållningen. I ett kulturellt hållbart samhälle är livsmiljön attraktiv och kommunens karaktär och historia tydlig. Kulturarv värnas, vårdas, tillgängliggörs och utvecklas. I ett kulturellt hållbart samhälle finns goda förutsättningar för hållbar stadsutveckling i hela kommunen och möjlighet till medborgarinflytande över den fysiska miljön.

Kulturarv

Kulturarv avser alla materiella och immateriella uttryck för mänsklig påverkan som till exempel spår, lämningar, föremål, konstruktioner, miljöer, system, strukturer, handlingar, verksamheter, traditioner, namnskick, kunskaper med mera. Oavsett om det skrivs i obestämd eller bestämd form – kulturarv eller kulturarvet – innefattar det en mångfald av kulturarv. Ibland kan begreppet preciseras för att belysa särskilda delar av samhällsutvecklingen, såsom till exempel det biologiska kulturarvet, det industriella kulturarvet eller modernismens kulturarv.

Kulturmiljö

Kulturmiljö avser hela den av människor påverkade miljön. Kulturmiljön omfattar inte bara landskapets fysiska innehåll utan även immateriella företeelser som ortnamn eller berättelser som är knutna till en plats eller ett område. Kulturmiljön är en del av kulturarvet.

Kulturell mötesplats

Kulturella mötesplatser kan utgöras av institutioner, olika typer av samlingslokaler, offentliga platser inomhus eller utomhus. De kan även vara digitala.

Fritid

Uppsala kommuns idrotts- och fritidspolitiska program gäller i princip alla typer av fritidsaktiviteter. Det kulturpolitiska programmets inriktning gränsar till detta. Dessa två program kompletterar därmed varandra för att skapa en sammanhållen kultur- och fritidspolitik

Relaterade mål, lagar och styrdokument som har stor påverkan på det kulturpolitiska programmet

Agenda 2030

Nationella kulturpolitiska mål

Nationella mål för kulturmiljöarbete

Barnkonventionen

Bibliotekslag

Arkivlagen

Mål & budget

Handlingsplan för Uppsala kommuns kulturpolitik (efter upprättande)

Arkivregler för Uppsala kommun

Biblioteksplan

Hållbarhetspolicy

Översiktsplan

Riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR

Näringslivsprogrammet

Landsbygdsprogrammet

Innerstadsstrategi

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i

Uppsala kommun

Arkitekturpolicy

Lokalförordningsplan för kultur- och fritid 2019–2029 med utblick mot 2035

Aktivitetsplan- Uppsala en utvecklingskommun för romsk inkludering 2016-2020

Äldrevänlig stad

Regional kulturplan

Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län – Ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft

Nationella strategin för hållbar regional tillväxt och starkt attraktionskraft 2015-2020

Handläggare
Fredrik Söderbaum
Annika Strömberg

Datum   Diarienummer
24 oktober 2018   KTN-2017-0171

Bilaga 2. Sammanställning av inkomna synpunkter gällande kulturnämndens framtagna förslag till kulturpolitiskt program för Uppsala kommun

I bilaga 2 har kulturförvaltningen sammanställt de synpunkter som lämnats in skriftligt på kulturnämndens framtagna förslag till kulturpolitiskt program.

Synpunkter har inkommit från föreningar, organisationer, kulturaktörer samt från enskilda personer.

Innehållsförteckning

1. Förteckning över remissinsatserna
2. Synpunkter från föreningar, organisationer och övriga kulturaktörer
3. Allmänna synpunkter och kommentarer från privatpersoner

Postadress: Uppsala kommun, kulturförvaltningen, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 00 00 (växel)
E-post: kulturforvaltningen@ uppsala.se
www.uppsala.se

1 Förteckning över remissinsatserna

Efter remiss har yttrande över betänkande inkommit från föreningarna, organisationerna och kulturaktörerna **Astma- och Allergiföreningen i Uppsala och Knivsta, Erik Ring, FOCUS DANCE, Föreningen Fredens Hus på Uppsala Slott, Fyrisgården, Föreningen Poesi utan gränser, Gottsunda konstgille, Graffitifrämjandet Uppsala, Göran Semb, KFUM Uppsala (Kulturhuset Leoparden), Missionskyrkan, Petal Joan Roberts, Region Uppsala, Rusukki (Sverigefinnarnas kultur och språkförening i Uppsala), Samverkansgruppen för Uppsalas Professionella Scenkonstnärer, Staffan Hedman, Studieförbundet Uppsalaregionen, Studieförbundet Bilda öst, Svenska kyrkan i Uppsala pastorat, Teatergruppen Tio Fötter, Uppsala Konsert & Kongress, Uppsala senioruniversitet, VIMUS.** Det har även inkommit yttranden från personer utan uppdragets namn (paragraf 3).

2 Synpunkter från föreningar, organisationer och övriga kulturaktörer

Astma- och Allergiföreningen

I beskrivningarna av Målområde 1 och 2 står förslagen i presensform, ex "Uppsala kommuns kulturpolitik. främjar ... värnar..." osv. I ett program bör det stå ska främja ... ska värna etc.

I programmet står följande: " Anpassning ska ske så att personer med begränsad fysisk rörlighet eller annan funktionsnedsättning ska kunna delta." I detta måste

djur-, rök-, och parfymfrihet beaktas så att även personer med astma, allergi eller annan överkänslighet kan vara delaktiga i Uppsalas kulturliv.

Erik Ring

Jag är verksam som frilansande violinist och jag är född i Uppsala och uppvuxen i Årsta. Innan jag började frilansa var jag fast anställd i Göteborgs Symfoniker och senare vid Helsingborgs Symfoniorkester och vid Malmöoperan.

Jag ringde dig strax efter konferensen och nämnde att Uppsala borde satsa på ett gemensamt hus för konst och kultur och jag nämnde då Dunkers kulturhus i Helsingborg. De gjordes på konferensen jämförelsen med Reykjavik och Oslo, men Helsingborg är en bättre jämförelse.

När jag tänker på Helsingborg så tycker jag att det finns en hel del som påminner om Uppsala. Det handlar bl.a. om närhet till större städer med stort kulturutbud (Stockholm kontra Malmö och Köpenhamn) men det finns även skillnader. Helsingborg satsar stort på en egen symfoniorkester trots att man inom 70 km radie har två heltidsorkestrar i Malmö och i Köpenhamn finns minst tre. Jag tycker inte att Uppsala behöver en egen orkester, men jag tycker att vi behöver en eller ett par bra kammarmusikscener. I dag finns bara UKK om man bortser från konfessionella scener (Missionskyrkan, Pingstkyrkan) och det måste vi göra idag.

Spelplatser är en förutsättning för frilansmusiker som vill kunna bo och verka i Uppsala.

Vi är inte särskilt många heltidsmusiker som bor här. Tittar vi på t.ex. kammarorkestern så består den av en handfull Uppsalabor, resten ser det som vilket sidogig som helst och åker hem till Stockholm så snart konserterna på torsdagskvällen är klar. Det är viktigt för Uppsalas kulturliv att konstnärer och musiker faktiskt både verkar och bo här. Det är viktigt att vi som musiker och arrangörer av konserter har tillgång till andra scener är UKK sal B, som är den enda scenen i stan med bra flygel och god akustik.

Det kanske redans finns tankar på något liknande, om inte så tycker jag att det bör lyftas till diskussion. Naturligtvis ska vi ha ett kulturhus i Uppsala!

Focus Dance

Med anledning av den planerad nya kulturplan för Uppsala Kommun, vill jag lämna mina synpunkter på förslag när det gäller struktur för den professionell scenkonst för Dans.

Focus Dance har varit verksam i Uppsala i över 20 år och har en bred erfarenhet av den problematik som uppstå när dans som scenkonst ha inte fått den utrymme som kravs för att bli en stark actor i Uppsala Kulturutbud.

”Varje del av ekosystemet måste samverka för att skapa en trädgård av dans med sina egna planteringar och cykler” - Vasilki Niha

Målet för en framtidspolicy inom kulturområdet gällande dans är att i samarbete med danssektorn arbeta mot ett hållbart ekosystem som motverkar klyftor och främjar tillväxt.

Att stödja infrastrukturen måste ses som grundläggande för all tillväxt inom dansområdet i Uppsala kommun.

Den här korta rapporten innehåller några idéer och förslag som jag hoppas kan vara till hjälp när det gäller att utarbeta en framtidsstrategi för danssektorn.

Dansen får allt större närvaro i Uppsala genom talangen hos Uppsalabaserade koreografer, lärare, artister och allmänna utövare.

”Dans är ett av de sätt som samhället kommunicerar med sig självt och med andra samhällen” - Shirely McKechine

En särskild arena för dans i Uppsala

Skapa ett fall som främjar en särskild arena för dans med lämplig struktur. Det kan ses som en bas för fortsatt professionell utveckling utanför Stockholm. En särskild arena för dans skulle göra det möjligt att arbeta för en betydande utveckling mot ett hälsosamt och hållbart ekosystem för dans.

”Här ska ingå UTVECKNING OCH SKAPANDE, PRODUKTION, PRESENTATION, UTBILDNING OCH UPPSÖKANDE VERKSAMHET, DISSEMINATION OCH BEVARANDE, FRÅN PROFFESIONELLA TILL AMATÖRER, AV AKTIVITETER MED OCH UTAN BIDRAG.”

Arenorna behöver hjälp att förstå dansens bredd och mångfald, och stöd att bygga upp en publik under hela säsongerna, i stället för engångsföreställningar som är svåra att sälja. Undersökningar har visat att publiken oftast är trogen arenor eller producenter, snarare än dansgrupper eller enskilda koreografer. Det är viktigt att ge stöd åt strategier som kan utveckla publikgrupper genom gemensamma program och marknadsföring för att nå en bättre spridning.

Att gå och se på dans är oftast en social aktivitet. Mycket få människor går ensamma och ser på dans. Därför bör dansens värde uttryckas på ett mer inkluderande sätt för att omfatta

både dansens värde i sig och dess värde som konstform. Kulturen och konsten fungerar som en katalysator för positiv förändring, har potential att engagera alla åldrar och samhällsgrupper och fungera som ekonomisk motor som driver samhällen mot tillväxt och välgång.

Jag ser dansen som en viktig faktor för Uppsala, och jag har lång erfarenhet av hur den kan relativisera, bygga identitet, stärka gemenskap och engagera barn och ungdomar i deras utbildning och förbättra livskvaliteten på alla socioekonomiska nivåer. En brist på infrastruktur för dans inom en intensiv dansaktivitet kan bara ha en negativ inverkan på den framtida utvecklingen för dansen som konstform.

Konsekvenserna blir begränsade deltagarinitiativ och utveckling, lägre närvaro och synlighet för dansen och negativ effekt på dansproduktionernas kvalitet.

Ett fönster mot dansen

I det här dokumentet vill jag beskriva dansens bredd och rikedom som konstform i Uppsala, och ge en tydlig bild av hur bidrag från Uppsala Kommun kan ha betydelse för dansen i kommunen.

Jag har varit aktiv som koreograf och dansprofil i Uppsala under 20 år (1997–2017). Nu vill jag skapa en pool med material som vi kan använda vid utveckling av våra ambitioner för dansen inom ramen för Uppsala Kommuns nya kulturplaner, göra oss en helhetsbild av dansen, kartlägga dansens ekologi, ekonomi och miljö och dess olika marknadssegment. Detta skapar förutsättningar att identifiera trender, mönster, utmaningar och möjligheter.

För att kunna förstå hur dansen kan kontextualiseras, måste vi skapa en djupare förståelse för den övergripande politiska miljö där dansen verkar.

Resursberoende inom en del av dansområdet gör den sårbar för politiska förändringar, policyförändringar och ändringar av de bidragsnivåer och system som den är beroende av.

Inom Uppsala Kommun finns en medvetenhet om att dansen behöver mer investeringar. Ändå har dansen aldrig fått någon betydande extrainvestering för att kunna utvecklas som konstform. Det kan vara en utmaning under en lågkonjunktur att uppnå detta på kort sikt. Det känns dock viktigt att sätta upp konkreta mål inför framtiden, så att de kan förverkligas när möjlighet uppstår.

Även utan nya pengar skulle dansen utan tvekan kunna få större medel inom ramen för befintliga bidragsmodeller än den får idag.

En enkel strategi skulle vara att prioritera dansen och dansare under en begränsad tid inom ramen för de befintliga bidragsmodellerna.

Tillvägagångssätt

- 1) Identifiera effekten av investeringar för den artistiska utvecklingen och andra investeringar inom dansen.
- 2) Identifiera trender inom dansens ekologi, ekonomi och miljö.
- 3) Förstå och identifiera dynamiken inom dansens område och dess olika beståndsdelar.
- 4) Skapa en bild av dansinvesteringarna i Uppsala.

Föreningen Fredens Hus på Uppsala Slott

Med anledning av ovanstående remiss som enligt kulturnämndens ordförande Peter Gustafsson vid samrådsmöte den 12.9 utsträcktes från den 14.9 2018 t.o.m. den 21.9 2018 får styrelsen för Fredens Hus på Uppsala Slott anföra följande:

Föreningen Fredens Hus styrelse delar i allt väsentligt tidigare konstmuseiutrednings bedömning att nuvarande lokaler på Slottet för allmänheten är alltför otillgängliga och anonyma. Till detta kommer den bristande flexibiliteten och den tidigare ej tillåtna och nu delvis osynliga skyltningen mm. Föreningen Fredens Hus har såväl en lokal som nationell målgrupp och vill för sin del därför sträva efter en större närvaro och tillgänglighet i såväl staden, regionen som i landet. Enligt det framlagda programmet för kommunens kulturpolitik har ”museer en central roll för att levandegöra historien. Uppsala ska ta täten i utvecklingen av museiverksamheten i samverkan med övriga aktörer som driver museer inom kommunens geografiska område för att stärka beskrivningen av Uppsalas historia och platsens identitet och dragningskraft”. Fredens Hus är positiva till att Konstmuseet flyttas i enlighet med tidigare framlagda huvudförslagen i utredningen till ett läge i södra å-rummet i stadskärnan nära till centrala affärsstråk, till Resecentrum, Nya Studenternas, Stadsträdgården och Akademiska sjukhuset mm. Med hänvisning till ovanstående anmäler Föreningen Fredens Hus på Uppsala Slott härmed sitt intresse dels att utgöra en aktiv del av kommunens museistrategi samt dels att aktivt medverka i en förhoppningsvis snar utredning om möjligheterna till nya lokaler och en framtida central samlokalisering med ett nytt Konstmuseum.

Fyrisgården

Ett bra skrivet program, men vi på Fyrisgården vill lyfta en utsatt grupp, personer med funktionsnedsättning. Vi ser att möjligheten till att utöva kultur för personer med funktionsnedsättning är betydligt lägre än för andra. Exempelvis har Myndigheten för delaktighet uppmärksammat att endast hälften av kommunens kulturskolor erbjuder anpassad verksamhet för målgruppen. På Fyrisgården möter vi barn och unga med funktionsnedsättning och upplever dagligen att denna grupp inte får samma möjligheter att utöva kulturaktiviteter som andra i samma ålder. För att kulturen ska göras tillgänglig för målgruppen tror vi att det krävs tydligare riktlinjer. Målgruppens särskilda behov av anpassning borde förtydligas antingen i programmet alternativt i handlingsplanen.

Föreningen Poesi utan gränser

Den ideella föreningen Poesi utan gränser uppskattar skrivningarna i Målområde 1, som helt sammanfaller med målen för vår egen verksamhet. Vad vi saknar är frågan om hyrande av lokaler, som är synnerligen väsentlig för alla kulturföreningar som är beroende av bidrag. Det är inte rimligt att bidraget från Kulturnämnden ska gå mer eller mindre oavkortat till hyra av lokal för verksamheten.

Vårt förslag är att Uppsala kommun ska förhandla fram nedsatt hyra i stadens lokaler för verksamheter som Kulturnämnden stödjer.

Gottsunda konstgille

Styrelsen för Gottsunda Konstgille har tagit del av förslaget till det nya kulturpolitiska programmet, som verkar heltäckande och med tydlig målformulering.

Dock **saknar** vi uppgifter om planeringen för **nytt lättillgängligt konstmuseum och konsthall**, institutioner som är av stor betydelse för Uppsala kommun **som** kulturstad. Jämför med andra svenska städer som Umeå, Eskilstuna, Västerås, Norrköping där konstmuseerna/konsthallarna på betydligt bättre sätt är tillgängliga för allmänheten än vårt nuvarande konstmuseum i slottet.

GraffitiFrämjandet Uppsala

GraffitiFrämjandet Uppsala, nedan GF, har läst Kulturnämndens förslag till Kulturpolitiskt program. GF anser att målen är väl formulerade och täcker in en bred och generös kulturpolitik för Uppsala kommun. GF ser dock behov av att förtydliga tillvägagångssätt och hur målen ska nås. Föreningen ser att det saknas tillexempel ytor för fri kultur och spontant skapande. GraffitiFrämjandet Uppsala föreslår att Kulturnämnden uttalar att ytor för fritt skapande ska stimuleras och skapas i Uppsala kommun.

Regeringsformen § 2 slår fast att den ”enskildes kulturella välfärd” ska vara ett av tre ”grundläggande mål för den offentliga verksamheten”. Riksdagen har konkretiserat det genom följande mål: ”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.”

Med utgångspunkt i just att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling ser GF ett behov av att skapa ytor för fri kultur i Uppsala. I dag finns det inga av kommunen ordnade platser där det finns möjlighet att få måla graffiti eller gatukonst. Graffiti är en storslagen konströrelse som länge saknat en erkänd plats i det offentliga rummet, trots dess självklara plats där under många årtionden. Graffiti är också ett flaggskepp för fri kultur.

För att utöva graffiti finns det väldigt få alternativ. I Uppsala finns endast en plats där det idag går att måla lovligt. Det är ett ca 15 meter långt plank vid KAP-området vid Studenternas IP. Varken fastighetsägaren eller berörda nämnder känner till planket speciellt väl eller vet under vilka former det sköts. Det finns ingen sophantering och området blir ofta skräpigt eller lerigt vid nederbörd. De alternativ som finns för utövarna i Uppsala är att antingen resa till annan stad (t ex Märsta, Stockholm eller Gävle), eller måla olovligt.

Kulturnämnden har tagit fram ett förslag till kulturpolitiskt program. Dokumentet anger mål och inriktning för kommunens kulturpolitik. Programmet omfattar tre målområden kulturpolitik, konstpolitik och kulturplanering. Satsningar på graffiti och gatukonst är helt i linje med det förslagna programmet. GF ser satsningar på ytor för fritt skapande som en del av en inkluderande kultur med mångfald och kreativitet. Uppsala kommuns kulturpolitik ska främja allas möjlighet att ta del av kultur och själv skapa. En öppen vägg är dels ett ständigt föränderligt galleri med varierande nivå på produktionerna. Det är också en tydlig symbol för ett inkluderande kulturliv i en stad och ger möjlighet till delaktighet och inflytande i stadsbilden och stadsutvecklingen.

Föreningen föreslår att kommunen genom Kulturnämnden tar fram en plan, alternativt gör ett tillägg i kulturprogrammet där öppna väggar och ytor för fri kultur är inkluderad. Det finns ett stort tryck på befintlig yta som målas om dagligen och ibland blir det kö för att få måla. Enligt ÖP för Uppsala 2016 ska fem stadsnoder bildas Börjetull, Bergsbrunna, Gottsunda-Ultuna, Gränby och Innerstan. GF föreslår att det sätts upp en eller två öppna väggar på lämpliga platser i varje stadsnod för att på riktigt stimulera kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet i samhällets utveckling.

Lämpliga platser

Programmet bör visa på ambitionen att utveckla dessa fria ytor anpassat efter behovet i varje stadsdel. GF har förslag på lämpliga platser men detta bör inte definieras i programmet utan utredas vidare. För att visa på de olika områdenas karaktär har vi nedan sammanfattat hur öppna ytor skulle kunna utformas i några av stadsnoderna.

Börjetull är ett utvecklingsområde med många industrilokaler och en fastställd detaljplan för omvandlingen av området. Många av lokalerna skulle fungera bra som öppna ytor med rivningskontrakt. Även området bortanför Librobäcken har stora ytor mot gång- och cykelväg som skulle lämpa sig bra som öppen yta. Kommunens fastighetsbolag IHUS är ägare till många fastigheter där. Börjetull skulle kunna erbjuda en lugn och stilla plats för fritt skapande. Området erbjuder närhet till naturen och många platser där det inte rör sig så mycket folk.

Kap-området "innerstaden" är ett område med mycket aktivitet trots dess läge strax utanför innerstaden. De stora planerna på att exploatera och bygga ut Ulleråker gör att stråket förbi Kap och Studenternas IP kommer att fungera som en länk mellan innerstaden och Ulleråker. Området är idag attraktivt med vandringsled vid Fyrisån och friluftsområdet vid Stenstures monument och Gula stigen. Utveckling av befintligt plank skulle innebära en bra exponerad yta som tilltalar utövare som vill visa upp sina alster. Området erbjuder en mer dynamisk målning med människor i rörelse, en skateboardramp och stor gräsyta för utomhusaktiviteter. Väggen skulle behöva kompletteras och bli längre, sophertering skulle behöva ställas dig och ytan vid väggen skulle behöva grusas för att inte bli lerig. Graffitifrämjandet Uppsala har fler förslag och är öppna för en vidare dialog kring möjliga platser mm.

Göran Semb

Textens formuleringar "Uppsala ska stödja nya, oprövade koncept och projekt, både av kulturskapare och arrangörer inom kulturområdet" och "De konstnärliga bedömningarna eller andra kvalitativa bedömningar överläts till konstnärliga ledare, ämnesexperter och sakkunniga. Principen om armlängds avstånd handlar både om demokrati och yttrandefrihet, men även om konstnärlig kvalitet och integritet" är något oroväckande, eftersom det såvitt jag kan förstå är samma principer som legat bakom Uppsalas satsningar på offentlig konst även tidigare – och spåren förskräcker.

Formuleringarna innebär också i praktiken att kulturnämnden smiter ifrån sitt eget ansvar för de val man gör och de beslut man fattar – och jag har svårt för att tro på att nämndens ledamöter verkligen lever efter principen att de bara rakt av lämpar över beslutsrätten för vad som ska köpas in/uppföras etc. till "konstnärliga ledare, ämnesexperter och sakkunniga". Är så verkligen fallet kan man ju lika gärna lägga ner nämnden direkt.

Betydligt allvarligare är dock att Uppsalaborna inte finns med på listan över dem som ska få ha inflytande över besluten. Det skall alltså vara överheten som bestämmer vad Uppsalaborna ska få se för konst i sin egen stadsmiljö. Problemet med det är att den överhet som tar sig denna rätt är dels parter i målet – "konstnärliga ledare, ämnesexperter och sakkunniga" – dels dilettanter – kulturnämndens medlemmar och de tjänstemän som är kopplade till den.

Det finns inget som säger att de personerna har någon djupare kunskap än Uppsalaborna i gemen om vare sig vad som gör Uppsalas stadsmiljö estetiskt vackrare eller vad som gör Uppsalaborna gladare när de lever och agerar i den stadsmiljön. Inte heller finns det något som säger att de personerna har bättre koll på vilka estetiska värden som kommer att vara hållbara över tid. Det vore därför på sin plats att antingen mindre av makten över stadsmiljön hamnade hos denna överhet av politiker, tjänstemän samt "konstnärliga ledare, ämnesexperter och sakkunniga", eller att dessa gjorde allvarliga försök att ta reda på vad som skulle göra Uppsala vackrare, mer attraktivt och mer glädjefyllt i Uppsalabornas ögon. Tyvärr finns det inget i programmet som tyder på att denna överhet har några som helst intentioner att släppa den makten ifrån sig.

Kulturhuset Leoparden / KFUM

Förts av allt vi uttrycka att vi verkligen gläds åt detta förslag. Det täcker in så många viktiga aspekter inom kulturområdet, däri den tydliga inkluderingen av barn och ungdomar. Vi som kulturverksamhet känner uppmuntran att vara del av Uppsalas kulturpolitik och ser den bild som framställs som ett utmärkt mål för detta. Vi uppskattar att flerfaldig hållbarhet beaktas även i ett kulturpolitiskt program. Vi blir inspirerade!

Några kommentarer som kan vara något att beakta:

Tillgänglighet

Det skulle vara behjälpligt av en lättläslig version av programmet, så fler kan tillgodogöra sig innehållet som en del av det tillgänglighetsperspektiv som lyfts fram under rubriken Kulturpolitiken främjar allas möjlighet att ta del av kultur och själva skapa. Under samma rubrik betonas vikten av anpassning utifrån funktionalitet, ett tillägg till detta skulle kunna vara ålder och språklig färdighet.

Konstnärlig kvalité

Löpande i texten används begreppet konstnärlig kvalitet. Vi tänker att något som skulle gynna frågan, ur barn och ungdomsperspektivet, vore att prata om kvalitet som en process med fokus på tillgång till material, utbildning, plattformar och kontextualisering. Genom att ta fokus från kvalitet i relation till produkt och prata om estetiska värden i plural öppnar det upp för att unga ska kunna bidra till att skapa ett mångfacetterat konst- och kulturutbud.

Vi ser ytterligare en poäng i att komplettera målsättningen att barn och unga ska ta del av professionellt kulturutövande med en vision som snarare betonar kulturens värde bortom marknaden samt ta del av andra barn och ungas kulturutövningar. Detta kan hjälpa till att utforska nya kulturella och konstnärliga grepp samt möjliggör för att bredda definitionen av vad konst och kultur kan inbegripa. Genom att lyfta fram mindre konventionella konstformer i de exempel som ges under rubriken Definition av begrepp, såsom handarbete, kan man vidare utmana föreställningar om vad konst är/kan vara.

Påverkansmöjlighet

Vi anser att det i programmet skulle gå att framhäva barn och ungdomars påverkansmöjligheter något ytterligare och då bör det anges vilka fora som finnes för detta.

Kritisk granskning

I stycket som brukandet av Uppsalas kulturarv skulle vi vilja tillägga aktiv kritisk granskning som ett grepp för hur kulturarvet bör förvaltas.

Missionskyrkans

Vi välkomnar att programmet tar sin ansats i det antropologiska kulturbegreppet, som innefattar ”de andliga, materiella, intellektuella och känslomässiga egenskaper som utgör ett samhälle.” På det sättet finns det plats för såväl existentiella som politiska frågor liksom upplevelsebaserade aktiviteter och uttryck.

Vi välkomnar likaså att ansvaret för förverkligandet av programmet vilar på alla nämnder och bolag. Det förutsätter en kraftfull handlingsplan, som ger konkretion åt principerna.

Vi ser positivt på att programmet omfattar såväl professionell verksamhet som deltagarstyrd kultur- och bildningsverksamhet.

För ett hållbart samhälle i Agenda 2030:s anda är kulturplaneringen viktig, så att inte ekonomistiska motiv tar överhanden och blir styrande. Det betyder, att *strategiska investeringar i kultursektorn måste planeras i takt med att staden växer*, något som tyvärr inte understryks i förslaget.

Vi instämmer i vikten av att barn och unga är en prioriterad grupp för kultursatsningarna men vill lägga till *unga vuxna* som en viktig målgrupp. Intryck och erfarenheter för människor i den åldersgruppen är ofta formativa för hela livet.

Samverkan mellan kulturinstitutionerna och det fria kulturlivet är önskvärt men kan vara svårt utifrån de helt ojämlika arbetsvillkoren. En framkomlig väg kan då vara att *stärka de fria kulturarrangörernas resurser att anlita proffs* i olika genrer. På det sättet kan kulturella mötesplatser skapas och vårdas. Inte minst viktigt är det att ge ett *starkare stöd till lokalägande kulturarrangörer*, vilket har fördelen att samtidigt stärka det fria kulturlivet både i centrum och i kransorterna.

Konstnär Petal Joan Roberts

Målområde 1

Allas möjlighet att vara kulturellt delaktiga Uppsala kommun ska underlätta för alla att ta del av kultur och uppmuntra till eget skapande.

Målområde 2

Konstpolitik för ett vitalt och blomstrande samhälle.

Uppsala kommun ska skapa goda och hållbara villkor för konsten och kulturskaparna.

Målområde 3

Kulturplanering för en attraktiv, växande och hållbar kommun. Det ska vara möjligt att uppleva och utöva kultur i hela kommunen

Kulturarvet värnas, vårdas, tillgängliggörs och utvecklas och det finns goda förutsättningar för hållbar stadsutveckling i ett hela kommunen och möjlighet till medborgarinflytande över den fysiska miljön.

Ingenstans i programmet står det att läsa att man planerar--seriöst!--för ett nybyggt konstmuseum som skulle täcka alla ovanstående målen. Menar man att Uppsalaborna inte är värdiga ett ordentligt konstmuseum istället för halvmesyren som finns för närvarande?

Region Uppsala

Region Uppsala är positiv till förslaget.

Region Uppsala finner det mycket fördelaktigt att de nationella kulturpolitiska målen samt den regionala kulturplanen har fungerat som utgångspunkt även för Uppsala kommuns kulturpolitiska program. Att styrkande dokument och grundläggande förhållningssätt stämmer överens på olika politiska nivåer gynnar framgångsfaktorerna för att nå bästa sätt kunna rikta insatser och stödja kulturlivet såväl lokalt som regionalt.

Rusukki (Sverigefinnarnas kultur och språkförening i Uppsala)

Hej! Vi från Rusukki (Sverigefinnarnas kultur och språkförening i Uppsala) är nöjda med att ni tar med den särställning de nationella minoriteterna har. Viktigt att det står med som ni har skrivit i det kulturpolitiska programmet.

Samverkansgruppen för Uppsalas Professionella Scenkonstnärer

Vi tackar för intressant läsning och även inbjudan att komma med synpunkter på utkastet till nytt kulturpolitiskt program. Det nya utkastet är väsentligen kortare än den föregående (antagen 2005) och har ett mer abstrakt och övergripande anslag. Detta medför att tolkningsutrymmet vidgas, och potentialen för programmet att utgöra styrmedel minskar. Vi är medvetna om att det alltid är svårt att skriva något som håller för det tidsperspektiv det är ämnat - det alltför konkreta riskerar att bli inaktuellt och det alltför abstrakta riskerar att inte uppnå någon större effekt. Syftet med programmet är att bidra till att kultur får en starkare roll i samhället. Programmet ska sätta ramar för och ange hur kultur kan stärkas **och** utvecklas i kommunen. Här finns möjligheten att lyfta fram kulturens betydelse i samhället och också belysa hur kulturen kan stärkas lite mer konkret. Vi kommer därför med några konkreta förslag på hur programmet kan utvecklas som styrmedel.

Ni skriver i inledningen att ett ”starkt, fritt och självständigt konst- och kulturliv som präglas av mångfald och kvalitet är grundläggande i ett demokratiskt samhälle”. Vi, som fria professionella scenkonstnärer, anser att vi utgör en väsentlig del av den mångfald och kvalitet som ni beskriver att det lokala scenkonstutbudet ska präglas av.

Inom målområde 1, som handlar om kulturpolitik och kulturens tillgänglighet, lyfts barn och unga tydligt fram, vilket vi välkomnar. Det är barn och unga som är de framtida kulturutövarna och framtidens publik. Det är också här framtidens legitimitetsgrund för kultur byggs. Det nämns vidare att hänsyn till jämlikhet, jämställdhet, tillgänglighet och hållbarhet är viktiga aspekter i kulturpolitiken. **Tillgänglighet** handlar inte bara om att överbygga fysiska hinder, utan även kulturella, t.ex. genom satsningar på grupper i samhället som är socioekonomiskt förfördelade. Kulturen måste göras tillgänglig för dem som inte får med sig ett kulturintresse hemifrån eller för dem som saknar ekonomi för kultur som kostar. En målsättning bör vara att göra trösklarna in i kulturens värld så låga som möjligt. Kulturpolitiken kan även göras mer tillgänglig för andra grupper i samhället. Ni nämner fysiska funktionshinder och olika kulturella och etniska bakgrunder, men nämner inte religiösa bakgrunder eller HBTQ-frågor. Ett vidare och starkare **normkritiskt** resonemang skulle vara ett viktigt ställningstagande och ett sätt att öka mångfalden. Tillgängligheten bör heller inte avgränsas till publiken, utan även omfatta kulturutövarna.

Att det ”ska finnas **platser för kulturupplevelser**, möten, inflytande och delaktighet” är viktigt att lyfta fram. Realiteten är att platserna minskar, både för föreställningar och för barn och ungas kulturutövande. Barns och ungas utveckling kräver fysiska möten med kulturen. Det fysiska rummet och scenkonsten som kulturell motvikt till en alltmer digitaliserad värld bör därför lyftas fram.

Ur ett föreställningsperspektiv saknar vi ändamålsenliga lokaler. Hyresnivåer och tillgång till scen utgör hinder för den lokala professionella scenkonsten. Det saknas scener och scentider, och hyrorna är för höga på det fåtal kommunala scener som finns. Ett kulturhus med kontorslokaler, verkstad, replokaler och scenrum vore önskvärt. Behovet av en sådan lokal har snarare ökat än minskat på senare år. Vi ifrågasätter därför att resonemanget om ett konst- och kulturhus, som finns i det gamla programmet, helt saknas i det nya. Växhuset i Västerås är ett ypperligt exempel på välfungerande, gränsöverskridande kulturverksamhet och en lyckad samverkan mellan kommunen och kulturlivet. Bolandgymnasiet i Uppsala utgör lokaler med enorm potential i detta sammanhang - lokaler som utnyttjas långtifrån till fullo. Den nya teatersalen är till exempel helt stängd för verksamhet.

Kulturgarantin nämns, och vi undrar huruvida subventioneringsmodellen fasas ut till förmån för kulturgarantin? Som vi ser det finns det för- och nackdelar med att ersätta subventionering med kulturgaranti. Det bör ske en jämförelse mellan

subventioneringsmodellen och garantimodellen för att se vilken modell som når flest barn och på vilket sätt. Kulturgarantin riskerar att skapa en konkurrenssituation mellan de fria grupperna, om det är uppsökande verksamhet denna garanti avser. Målsättningen med en kulturupplevelse om året riskerar också att ställa konstarterna mot varandra. Ur det perspektivet vore en föreställning per termin att föredra. Men det finns som sagt även positiva saker med kulturgaranti, och för många elever skulle den nog innebära en välbehövlig ökning i kontakten med kultur. Kontakterna med skolorna är problematisk, och att kommunen gemensamt köper in föreställningar som sammanställs i en katalog är en modell som många kommuner anammat. Idag är kulturfrågan avhängig kulturintresserad personal på skolan och rektorer som godkänner, kulturgaranti skulle underlätta för fler skolor att boka in kulturupplevelser.

Arrangörstödssystemet har underlättat enormt och lättar det administrativa trycket på skolorna. Det är också viktigt att lyfta fram att subventioneringen är för skolorna och ska inte ställas mot de fria gruppernas finansieringsformer som verksamhetsstöd och produktionsstöd. Ni skriver vidare att ”barn och unga ska ha möjlighet att till låg avgift delta i organiserad kulturpedagogisk verksamhet”. Vi undrar vad som anses vara låg avgift i detta sammanhang. Om nivåerna för kulturskolan är den normen man avser, tas häri ingen hänsyn till de socioekonomiskt förfördelade. Tillgången till kultur riskerar häri bli en klassfråga. Att barn ska ha tillgång till gratis kultur är ett eftersträvansvärt ideal, men avgifter i förhållande till inkomst vore ett steg närmare.

Inom målområde 2, **konstpolitiken**, blir det otydligt varför man särskiljer konstpolitiken från kulturpolitiken. Konstpolitiken är en del av kulturpolitiken och denna uppdelning upplever vi som förvirrande.

Under resonemanget kring konstnärlig kvalitet, bör **bedömningskriterier** för kultur diskuteras. Det bör finnas en ambition om att tydliggöra dessa, så att kulturutövare vet vilken måttstock de bedöms efter. Idag upplevs detta inte riktigt fungera. Det kvantitativa, med publiksiffror och beläggningsgrader, kompletteras med kvalitativa bedömningar som bör förtydligas. **Synen på vad professionell innebär** måste också utvecklas. Vilka kriterier ställs på personer och produktioner för att de ska räknas som professionella? Vissa subkulturella kulturyttringar hamnar i kläm idag, och begreppet ”professionell” tycks vara lite flytande och härigenom också godtyckligt. **Urban kultur** har t.ex. fortfarande svårt att bli tagen på allvar, och både konstnärers och pedagogers roll som professionella ifrågasätts oftare än inom annan kultur. Arbetslivserfarenhet och utbildning är kriterier som kan användas, såsom görs i kollektivavtalen inom området. Ett sådant förtydligande skulle underlätta framtida bedömningar och ställningstaganden vid exempelvis bifall eller avslag av bidragsansökningar.

Vi gläds åt att ni nämner att **samverkan** mellan kulturinstitutioner och det fria kulturlivet ska utvecklas. Vi ser gärna att ni även lyfter fram samverkan mellan olika fria aktörer - lokal kulturell samverkan bör uppmuntras och stödjas. Den leder till ett mer levande och kvalitativt lokalt kulturliv. Ambitionen att ha en **öppen och kontinuerlig dialog** med oss kulturutövare bör finnas i såväl de förvaltnings- som partipolitiska leden och bör även skrivas in i kulturprogrammet. En djupare dialog mellan kommunen och fria kulturaktörer, inte bara som finansiär respektive leverantör, utan även som potentiella samarbetspartners som kan komplettera och hjälpa varandra, skulle gynna både kulturpolitiken och kulturen.

Resonemanget kring **hållbara villkor** välkomnas varmt, men bör även innehålla ett resonemang om finansiering. Att Uppsala ska stödja ”nya oprövade koncept och projekt” är viktigt men huvudfokus bör dock inte ligga på tillfälliga projekt, utan på att ta hand om de investeringarna man redan åtagit sig: de etablerade fria grupperna, projekten och institutionerna. Satsningar på kulturell verksamhet bör ses som de investeringar de faktiskt utgör och bör, som alla goda investeringar, vara långsiktiga. Att ”Fler professionella

kulturskapare ska ges förutsättningar att etablera sig i kommunen för att uppnå ett myllrande konst- och kulturliv” välkomnas. Idag upplevs det som svårt att som nykomling komma in i det lokala professionella scenkonstlivet. Ny input behövs, men detta bör inte ske på bekostnad av det myllrande kulturliv som redan existerar, och som upplever redan nu att medlen inte räcker till att täcka deras verksamhet.

Resonemanget **om skäliga ersättningar** välkomnas! Idag har många professionella aktörer nästintill normaliserat att de arbetar med långtifrån skäliga villkor. Många professionella aktörer vittnar om att de periodvis jobbat 80 h arbetsveckor för att få verksamheten att fungera, men fått finansiering som täcker betalning för endast en bråkdel av dessa timmar. Vill man ha ett levande, professionellt scenkonstliv, måste man också skapa förutsättningar för dessa människor att ha drägliga arbetsvillkor, t.ex. genom avtalsenliga löner. Att byta ut ”skäliga ersättningar” mot ”avtalsenliga löner” är ett viktigt ställningstagande och rimligt förhållningssätt. Idag förutsätts att vi som professionella kulturarbetare delvis arbetar ideellt. Synen på ideella föreningar, den vanligaste organisationsformen inom fria grupper, måste förändras i detta sammanhang. Organisationsformen bör inte medföra att det, som förekommer idag, ställs konkreta krav på att föreningen delvis ska arbeta gratis. Det anser vi inte är skäligt. Det skapar också problem vid ansökningar av icke kommunal finansiering (t.ex. Kulturrådet) om vi inte betalar avtalsenliga löner. Häri finns en motsättning mellan statlig och kommunal kulturpolitik. Vi tror det måste förtydligas huruvida man stävar efter detta: att skapa förutsättningar för ett professionellt lokalt scenkonstliv, eller om man nöjer sig med ideella krafter. En ambition om att **stärka de finansiella förutsättningarna** för professionellt kulturutövande saknas i kulturprogrammet. Kulturen behöver växa och frodas, och ambitionen bör vara en utökning av den ekonomi som är nödvändig för detta.

Ett resonemang om att kultur- och förvaltningspolitiken bör sträva efter att förstå **villkoren för professionellt konstnärligt skapande** borde nämnas. Ambitionen att förstå hur förutsättningarna för att arbeta professionellt ser ut idag bör nämnas, eftersom den förståelsen påverkar hur politiken utformas. Det finns idag ett glapp mellan den verklighet vi verkar i och de kulturpolitiska satsningarna. Finansieringen idag räcker inte till alla delar av en produktion, och vi tror att det delvis beror på att kunskap om hur den professionella produktionsprocessen ser ut måste fördjupas i både de politiska och förvaltningspolitiska leden - vilka roller som finns, vad det arbetet utgör, hur viktigt det är, och varför dessa delar inte kan utföras ideellt. Förståelsen för förutsättningarna för icke kommunal finansiering (Allmänna Arvsfonden, Statens Kulturråd, Postkodsstiftelsen m.fl.) måste också stärkas.

Synen på vad konstnärligt arbete är bör vidgas: det är inte bara skådespelarna och dansarna, regissörerna och koreograferna utan även scenografer, ljud- och ljusdesigners, kostymörer, konstnärliga ledare, dramaturger, grafiska designers m.fl. som har konstnärliga yrkesroller. Idag måste många gånger ensemblen själva även agera producenter, bokare och marknadsförare vid sidan om heltidsjobbet i ensemblen, och utöver det sköta alla administrativa uppgifter såsom bokföring, teknisk samordning och fakturering.

En professionell produktionsprocess tar tid - från idéstadiet till genomförande. Först när finansieringen är i hamn kan kontrakt skrivas. Oftast är det inte möjligt att sätta igång med repetitioner direkt efter kontraktskrivande eftersom de inblandade även har andra åtaganden och behöver god framförhållning. Att ta sikte på längre framförhållning vad gäller såväl verksamhetsstöd som produktionsstöd vore önskvärt och bör lyftas i det kulturpolitiska programmet. Fleråriga verksamhetsstöd skulle möjliggöra en mer långsiktig planering, en mer hållbar arbetsprocess och högre konstnärlig kvalitet.

Inom **utbildningsområdet** ställer vi oss frågande till vad ni menar med att ”Uppsala kommun ska verka för att det finns konstnärlig utbildning på alla nivåer i kommunen”. Avses verkligen alla nivåer, dvs. även högskolenivå? Vi har de senaste året sett en utveckling åt det motsatta håller, t.ex. att den estetiska gymnasieverksamheten har decimerats.

Inom målområde 3, **kulturplanering**, nämns utveckling av kulturella mötesplatser i stadsdelar och på landsbygden. Även här är det viktigt att de befintliga åtagandena, och verksamheterna man redan investerat i, inte kommer i skymundan. Skapandet av nya mötesplatser bör inte ske på bekostnad av de befintliga. En viljeyttring om analys av investeringar och resultat bör skrivas in i kulturprogrammet. Modeller måste utvärderas innan de implementeras på flera ställen. T.ex. bör en utredning av de kulturcentra som byggts och hur de fungerar göras innan nya satsningar görs. Vad fungerar och vad fungerar inte med de nysatsningarna som gjorts på senare år?

Att lyfta fram kulturen och de kreativa näringarna i besöks- och näringslivsutvecklingen är en av flera vägar framåt för att stärka kulturens ställning och spridning i Uppsala. En vision om att Uppsala ska vara en av Europas attraktiva kulturstäder, med internationell lyskraft, kräver goda förutsättningar för de fria professionella scenkonstnärerna, som är en självklar och viktig del i förverkligandet av denna ambition. När frågorna konkretiseras i handlingsplanen, är vi gärna med och ger input på denna, och vi för gärna dialog med er framöver om dessa frågor.

AnneLee Vikner, konstnärlig ledare, producent och skådespelare, Tornet Productions
 Björn Dahlman, konstnärlig ledare, Bananteatern
 Carin Anlér Fiske, verksamhetsledare, Tio Fötter
 Catarina Zarazua Mujo, koreograf och dansare, Uppsala Loves Hip Hop
 Charlotte Gottfries, Teater Essence
 Daniel Färnstrand, teknisk- och administrativ verksamhetschef, Gottsunda Dans & Teater
 Girilal Baars, Kulturföreningen Neo
 Gustav Uddgård, ljusdesigner och regissör, Teater Prego och Gottsunda & Teater
 Inana Selenius, Teater Prego
 Janya Cambroner Severin, verksamhetsansvarig, Teater Aros
 Joakim Thelin, skådespelare och teaterpedagog, Tio fötter
 Johanna Westlin, skådespelare och producent, Teater Prego och Gottsunda Dans & Teater
 John Fiske, regissör och skådespelare
 Karen Monic, pedagogisk verksamhetschef, Gottsunda Dans & Teater
 Kerstin Helsing, konstnärlig verksamhetschef, Gottsunda Dans & Teater
 Kerstin Höglund, Teater Prego
 Linda Petterson, Teater Aros
 Linnea Törnqvist, Teater Prego
 Mateja Kovacevic, koreograf och dansare, Uppsala Loves Hip Hop
 Maud Karlsson - performer, koreograf, bildkonstnär, curator
 Maximilian Hansen, Teater Prego
 Melody Sheikh, dansare och koreograf
 Nanna Castillo, projektledare, dramapedagog och regissör, Kulturparken
 Rune Jakobsson, skådespelare och konstnärlig ledare, Teater DaCapo
 Sandra Jogenby, Teater Prego
 Sara Waller, skådespelare och teaterpedagog, Teater Prego och Gottsunda Dans & Teater
 Siv Eriksson, skådespelare och konstnärlig ledare, Teater DaCapo
 Sofia Gabrielsson, frilansande danskonstnär samt danspedagog, Gottsunda Dans & Teater
 SU-EN, konstnärlig ledare, SU-EN Butoh Company

Samverkansgruppen för Uppsalas fria professionella scenkonstnärer skapades tidigt 2018 och har sedan dess träffats regelbundet. Nätverket, som är öppet för såväl grupper som individer som professionellt arbetar med scenkonst i Uppsala med omnejd, är ett forum för utbyte av idéer och erfarenheter kring kulturpolitik, finansiering och samarbeten.

Staffan Hedman

Kulturen i samhällsplaneringen.

Som det skrivs ska kulturen integreras, geografiskt spridas och mötesplatser utvecklas. Aktiviteter och lokaler måste finnas i eller i närheten av köpcentra den enda plats som alla människor i dag besöker. Föreningslivet med dess stora bredd och kulturarbetare borde obligatoriskt involveras för att regelbundet finnas i tillgängliga lokaler tillhandahållna av kommunen. Detta som komplement till de etablerade verksamheterna, bibliotek, konsertlokaler, muséer m fl. I all ny bebyggelse, alla nya områden, bör finnas lokaler för

kulturaktiviteter. Vid bygglov bör krav ställas att sådana lokaler ska ingå i byggnationen. Finns något av detta i t ex Industristaden, Gränbyområdet, Börjetullsområdet, Storvreta, Gunsta? Inte bara handla mat bör vara den dagliga födan! Universitet med sin tredje uppgift att informera borde också bidra.

Studieförbundet Uppsalaregionen

Studieförbundet Uppsalaregionen vill lämna följande synpunkter på det kommande kulturpolitiska programmet

Inledningsvis vill vi framföra att vi tycker programmet generellt är bra. Tydligt, pedagogiskt och med ett brett anslag. Nedanstående är en blandning av frågor med behov av förtydligande i planen samt synpunkter.

Sidan 1 och 2 I första punktstycket sidan 1 nämns *bildningsverksamhet* och på sidan 2 nämns *folkbildande verksamheter*. Vi anser att det bör stå *studieförbundsverksamhet* någonstans i texten. Anledningen är att det inte är välkänt för alla vad folkbildnings- eller bildningsverksamhet är för något och att studieförbundens verksamhet utgör en stor och viktig del av den.

Sid 2 Vi anser även att det i texten bör lyftas att studieförbunden är en motor och *drivkraft i civilsamhället* genom det stöd till föreningar, fria nätverk och blivande föreningar som studieförbunden tillhandahåller.

Sid 2 Stycket *Barn och ungas rätt till kultur och inflytande*

Vi vill i det stycket betona vikten av *geografisk närhet* till platser där barn och unga kan utöva skapande eller uppleva kultur. För att barn ska känna trygghet bör aktiviteter erbjudas i närområdet.

Vi undrar även vad en *kulturgaranti* innebär.

Sid 3 Stycket *Konstnärliga och kulturellt orienterade utbildningar*

Vi vill här betona vikten av *att förlägga ovanstående utbildningar till stadsdelar och områden* i kommunen som är i behov av den vitalisering som en konstnärlig utbildning kan ge.

Studieförbundet Bilda Öst

En kort reflektion om förslaget till kulturpolitiskt program:

Det var ju tämligen späckat med värdeord, och jag tyckte att synen på vad kultur är och vad kultur kan vara bra för framkom tydligt. Däremot kände jag inte att det blev så tydligt vad man vill göra framgent rent konkret. Påståenden som att kommunen ska ta täten i museiutvecklingen säger egentligen inte så mycket. ”Alla barn och unga ska varje år kunna ta del av minst en kulturupplevelse med professionella inslag” är ju däremot ett tydligt mätbart mål. Jag tror att planen skulle må bra av mer mätbara inslag (för att komplettera, inte ersätta befintligt). Och det vore dessutom bra om det framgick huruvida ni till exempel vill tillföra resurser (personella/ekonomiska/andra) eller om ni ämnar förändra system/organisatoriska upplägg/lokala bestämmelser (tex förkorta ansökningstider till stödpengar som kan sökas från kommunalt håll, göra en smidigare boknings sida för det kulturella föreningslivet som är intresserade av att bruka kommunala lokaler kvällar och helger, införa en lokal ordningsstadga som underlättar för krögare att ha livemusik sena kvällar, eller något helt annat).

Som det är nu finns det på sätt och vis inte så mycket att kommentera på.

Svenska kyrkan i Uppsala pastorat

Kulturpolitiskt program för Uppsala kommun

Uppsala pastorat som fått inbjudan att lämna synpunkter på förslag till nytt kulturpolitiskt program för Uppsala kommun inkommer här med yttrande.

Vi noterar med tillfredsställelse att förslaget är föredömligt kortfattat och handlar om mål och visioner men inte om detaljer. Det ger programmet förutsättningar att fungera under många år. Detaljerna får utarbetas för kortare eller längre perioder i handlingsprogram för respektive område.

Kulturarvet

I Uppsala finns många museer med olika huvudmän av vilka kommunen är en där framför allt Uppsala konstmuseum och Evolutionsmuseet är de bland allmänheten mest kända.

Universitetet, regionen, många föreningar och Svenska kyrkan har också samlingar som visas för allmänheten och en önskan vore att det skulle ske ett samarbete om marknadsföring för att ge större genomslag. Ansvar för att det ska komma till stånd borde naturligt ligga på kulturnämnden i Uppsala kommun.

Detta stora kulturarv bör också få en mycket större roll i att marknadsföra Uppsala som turistmål. För Svenska kyrkans del är det naturligtvis av stort intresse att Uppsala kommun (och Region Uppsala) gör en kraftsamling kring Gamla Uppsala museum, både museet och området runt om. Det handlar om hela entrén till Gamla Uppsala vid den numera nedgrävda järnvägen. De 135000 besökare som årligen kommer hit förtjänar att mötas av något bättre. Svenska kyrkan i Uppsala pastorat deltar gärna i samtal om vad som kan och bör göras här.

Lokaler

Behovet av samlingslokaler framför allt i de nya områden som nu växer upp är en mycket viktig fråga som måste tas på allvar. För bara några decennier sedan var det självklart med samlingslokaler i alla nya områden men de prutas numera konsekvent bort. Glädjande är därför att Uppsala kommun nu har beslutat att ett bibliotek ska byggas i Rosendalsområdet. Uppsala pastorat menar att detta också bör inrymma lokaler som kan utnyttjas av många föreningar, kyrkor och andra organisationer och kan bli en naturlig samlingsplats för boende i området.

Barn och unga

Fören positiv utveckling av ett samhälle är det särskilt viktigt att man ser till behovet av kultur av olika slag som riktar sig till barn och unga. Kommunen har ett stort ansvar för att kompensera där hemmiljöerna inte är kulturvana, där man inte självklart tar del av och i det som erbjuds.

Konstnärlig utbildning

Uppsala pastorat konstaterar att Uppsala trots sin storlek och sin betydelse inom kulturområdet helt saknar konstnärlig utbildning på högskolenivå. Det är förvisso inte en fråga som Uppsala kommun ska lösa men kommunen kan vara pådrivande gentemot staten för att få till stånd en sådan. Vi konstaterar att en högre musikutbildning skulle vara intressant, då det t ex råder stor brist på kyrkomusiker i hela landet.

Kulturhuvudstad

Uppsala har en gång ansökt om att få bli europeisk kulturhuvudstad. Den gången gick det inte så bra och Umeå tog hem trofén då. Vi har förstått att Uppsala planerar att söka igen för 2029. I arbetet med ansökan menar vi att Uppsala ska markera att man är större än staden. Hela det kulturarv som finns i de uppländska bruken borde ingå i en sådan planering. Det är ju i bruken som hela landskapets välstånd har sitt ursprung.

Svenska kyrkan i Uppsala pastorat deltar också gärna i samtal kring vad som kan göras för Uppsala kulturhuvudstad 2029.

Teatergruppen Tio Fötter

I programförslaget står det att ”Barn och unga är en prioriterad grupp för kultursatsningarna.” (sid 1). Därför är det, enligt min mening, viktigt att det kulturpolitiska programmet för barn och unga är konkret. Barn och ungas tillgång till professionell kultur ska inte behöva vara avhängigt av vilken politisk majoritet som styr kommunen. Därför måste målen vara tydliga och ej tolkningsbara utifrån varje politiksynvinkel och vilja. Ett annat argument är att barn och unga inte har en egen röst att påverka den politiska styrningen av samhället och ska därför inte behöva utsättas för politiskt godtycke.

Detta är mitt förslag:

Sid 2, sista stycket: (Ersätter ”Barn och ungas...organiserad kulturpedagogisk verksamhet.”)

Kultur i skolan

Barn och ungas tillgång till professionell kultur ska främjas. För att nå målen i Agenda 2030 måste det professionella konstutövandet för barn och unga nå alla i målgruppen. Skolan är inkluderande eftersom alla barn och nästan alla unga går i skolan. Här har eleverna möjlighet att tillskansa sig kulturellt kapital oavsett föräldrarnas utbildning, ekonomi och intresse. Därför måste kulturupplevelser vara en naturlig del av skoltiden. Alla barn och unga ska varje läsår kunna ta del av minst en professionell scenkonstföreställning. Detta förutsätter att Kulturnämndens arrangörstöd till professionell scenkonst i skolorna ska räckas till alla barn och unga. Genom statliga Skapande skola får eleverna möjlighet att möta professionella kulturutövare inom andra konst och kulturområden som exempelvis bildkonstnärer, författar- och museibesök.

Kultur barns fria tid

Det ska även finnas förutsättningar för barns och ungas eget skapande, såväl i förskola och skola som under den fria tiden. Genom kulturskoleverksamhet och en kulturgaranti stärks barns och ungas tillgång till kultur. Barn och unga ska ha möjlighet att till en låg avgift få delta i organiserad kulturpedagogisk verksamhet.

Kommentar: Ursprungligen var min skrivning ”Barn och unga ska kostnadsfritt...”, men under seminariet 180912 på Stationsgatan så uttryckte Peter Gustavsson att detta är en omöjlighet.

Uppsala Konsert & Kongress (UKK)

Uppsala Konsert & Kongress välkomnar ett nytt kulturpolitiskt program för Uppsala kommun. Kommunen växer i hög takt, befolkningsstrukturen förändras och parallellt med en snabb urbaniseringsprocess är vi landets största landsortskommun. Vi är också i allt högre grad en del av en framväxande storstadsregion där Stockholm och Uppsala är på väg att mer eller mindre växa ihop. Sammantaget ger detta såväl nya utmaningar och som möjligheter.

Kommentarer Inledning/Omfattning/Målområden

Vi delar bedömningen att ett konst- och kulturliv präglad av mod, bildning och nytänkande ger Uppsalas samtid och rika historia en levande gestaltning samt ambitionen att programmet ska bidra till att kultur får en starkare roll i samhället.

Påståendet (sid 1, stycke 1, rad 2) att Uppsala har många kulturskapare håller vi däremot inte med om, utan att för den skull på något sätt nedvärdera de som trots allt valt att leva och verka i vår kommun.

Vi reagerar på meningen (sid 1, stycke 8, rad 1) "Uppsala kommuns kulturpolitiska program utgår från de nationella och regionala kulturpolitiska målen". För en utomstående kan detta tolkas som att Uppsala kommun underordnar sig ovan nämnda utan hänsyn till kommunala mål, förutsättningar och behov. Här önskar vi ett förtydligande.

Kommentarer Målområde 1

Allas möjlighet att vara kulturellt delaktiga

Vi ser särskilt positivt på skrivningen om kulturinstitutionernas verksamhet som spegel av samhällets utveckling samt som mötesplatser för upplevelser, information, kunskap och samtal. Betoningen på mångfald, internationellt utbyte, nationella minoriteter, allas möjlighet att ta del av kultur och själva skapa delar vi. Kulturen som viktig beståndsdel i ett demokratiskt och jämlikt samhälle samt för människors utveckling och självständiga tänkande kan inte betonas nog. Även UKK fäster stor vikt vid barns och ungas möjligheter att ta del av ett professionellt kulturliv av hög kvalitet samt möjligheter till eget skapande.

Kommentarer Målområde 2

Konstpolitik för ett vitalt och blomstrande samhälle

Vi välkomnar särskilt skrivningarna om konstens egenvärde, kulturskaparnas möjligheter att verka fritt, självständigt och obundet, principen om armlängds avstånd, vikten av en fungerande infrastruktur, samverkan mellan kulturinstitutioner och det fria kulturlivet, behovet av konstnärlig utbildning på alla nivåer och inte minst betoningen av den konstnärliga verksamhetens höga kvalitet.

Vi ställer oss starkt frågande inför att musiklivet utelämnats i skrivningen (sid 3, sjunde stycket, andra meningen) om behov av ökade satsningar samt samverkan med olika aktörer inom samtliga konstområden utom musik. Innebär det att musiklivet anses färdigutvecklat? Från UKK:s sida kan vi se betydande utvecklingsbehov, både gällande det professionella musiklivet (opera finns inte representerat alls, scenerna i stadsdelarna skulle kunna presentera betydligt fler musikevenemang med mera) samt föreningslivets (behov av replokaler, musikprojekt för att aktivera lokalbefolkning i stadsdelar och kommunens landsbygd med mera). Uppsala har till viss del ett rikt musikliv, men saknar högre musikutbildning, scener och många genrer riskerar att utarmas då tillräcklig återväxt saknas.

Kommentarer Målområde 3

Kulturplanering för en attraktiv, växande och hållbar kommun

Vi är mycket positiva till skrivningarna om konst och kultur som medverkande till att utveckla och stärka kommunens identitet som en dynamisk och hållbart växande kommun, att

kulturplaneringen skall vara en integrerad del av samhällsplaneringen, utveckla kulturella mötesplatser samt främja kulturella och kreativa näringar. Vi välkomnar också betoningen av konst- och kulturlivet som en viktig del av kommunens platsvarumärke och en stor tillgång för näringsliv och besöksnäring.

Meningen ”Kulturella mötesplatser ska därför utvecklas i stadsdelar och på landsbygden.” (sid 4, stycke 8, rad 4) bör avslutas med “och befintliga mötesplatser ska vidareutvecklas.” Samma justering bör göras i punktlistan under rubriken Uppsalas kulturplanering.

Rent allmänt saknar vi i målområdet ytterligare fokus på samtid och framtid. Med tanke på rubriken anser vi att alltför stor tyngd lagts på kulturarv.

Avslutning

Uppsala Konsert & Kongress AB välkomnar satsningen på ett nytt program för kulturpolitik. Vi är positiva till merparten av innehållet men har vissa synpunkter.

Det vi saknar generellt är en mer uttalad och beskriven vision av Uppsala som kulturstad i relation till kommunens invånare och kulturaktörer (till exempel hur påverkas kulturlivet i en stad med två av landets ledande universitet samt en starkt framväxande entreprenörs- och innovationskultur som bland annat lett till av Uppsala har landets högsta andel unicorns per capita?) men också i relation till det nationella kulturlivet (till exempel vad innebär det att vara Sveriges fjärde största kommun 30 minuter från landets huvudstad?) samt det internationella.

Uppsala Senioruniversitet (USU)

Uppsala Senioruniversitet (USU) har via UPS fått möjlighet att lämna synpunkter på programförslaget till Uppsala kommuns kulturpolitik. USU bedriver en betydande bildningsverksamhet. USU har idag 4 300 medlemmar varav 2/3 kvinnor. Varje termin arrangeras ett 20-tal föreläsningsserier (å 12 timmar), 8 s k tisdagsföreläsningar och drygt 80 studiecirkel. 80 procent av medlemmarna deltar i minst en aktivitet under året.

USU finner förslaget väl strukturerat och att målen är högt satta men med få konkretiseringar. Dessa är viktiga i den kommande handlingsplan som kommunstyrelsen ska besluta om och i de årliga uppföljningarna. För konstpolitiken noteras med gillande att kommunen tydligt ställer sig bakom principen om armlängds avstånd när det gäller politikens förhållande till kulturskaparna. Våra synpunkter rör i första hand det som sägs om kommunens kulturpolitik, sidan 2 och ur ett äldreperspektiv.

Målområde 1 rör alla kommunens medborgare men barn- och unga är en prioriterad grupp för kultursatsningarna, något som USU finner motiverat och värdefullt. Vi anser dock att även de speciella förutsättningarna för den äldre delen av befolkningen förtjänar särskild uppmärksamhet, framför allt ur tillgänglighetsperspektiv.

Uppsala kommun är medlem i Världshälsoorganisationens nätverk för äldrevänliga städer där syftet med medlemskapet är att förbättra äldres möjligheter att leva ett hälsosamt och oberoende liv med ökad delaktighet i samhällsfrågor. Ett antal förbättringsområden har identifierats, bland annat rörande transporter och mobilitet, social delaktighet och kommunikation vilka bör ha bäring även på det kulturpolitiska programmet. Även om handlingsplanen för äldrevänlig stad fortfarande inte är färdig verkar man inte ha tagit hänsyn till arbetet med äldrevänlig stad då förslaget till det kulturpolitiska programmet

formulerades. I uppräknningen i programförslaget av lagar och dokument som påverkat det kulturpolitiska programmet saknas hänvisning till äldrevänlig stad.

Flertalet seniorer idag är rörliga och aktiva högt upp i åldrarna. Många har dock en nedsatt rörlighet och rörelsesmärtheter och för dessa kan försvårade kommunikationer med ex lång gångsträcka till busshållplats eller samlingslokal, stora höjdskillnader att övervinna eller dåligt anpassade lokaler vara avgörande för deltagande i olika aktiviteter. Vad gäller exempelvis Konstmuseet och Fredens Hus konstaterar USU att läget inte är optimalt med avseende på tillgänglighet.

Tillgänglighet handlar även om lokaltillgång. Det vore värdefullt med organiserat samarbete mellan olika aktörer för att underlätta denna. De bildningsaktiviteter som bland annat USU bedriver har svårigheter att finna tillräckligt många lokaler av lämplig storlek, centralt läge och till rimlig kostnad. USU skulle behöva fler lokaler där man kan visa bilder och som rymmer 300–400 personer, och för enstaka föreläsningar lokal som kan ta över 600 deltagare. Exempelvis är UKK's lokaler alltför dyra. Även den omfattande cirkelverksamheten har problem att finna lämpliga lokaler och det är därför utmärkt att Storgatan 11 även fortsättningsvis blir tillgänglig för detta.

God tillgänglighet för äldre och personer med rörelsehinder till kulturella och stimulerande aktiviteter bidrar till att bryta isolering och stärker den mentala hälsan och är därför viktig att tillgodose. Det finns en stor potential idag att med digitala tekniker åstadkomma detta. I förslaget till kulturpolitiska programmet lyfts i en mening fram möjligheten att utnyttja den digitala utvecklingen ”för att öka tillgängligheten till kultur och ge bättre förutsättningar för eget skapande” men detta borde utvecklas och betonas mer i programmet. Nya generationer seniorer kommer att ha ännu bättre möjligheter att tillgodogöra sig den digitala utvecklingen men redan idag kan denna utnyttjas även i denna grupp, vilket exemplifieras nedan.

USU filmar sedan 2,5 år flera av föreläsningarna. Varje termin filmas de åtta så kallade tisdagsföreläsningar vilka ingår i medlemsavgiften samt sex föreläsningar i en föreläsningsserie. Filmerna är tillgängliga för medlemmarna via USU's webbplats i 14 dagar. Filmerna används i ökande utsträckning. Föreläsningsserien ”Tillståndet i världen” är varje termin fulltecknad (450 antagna plus ca 200 på reservplats). Den har filmats i 1,5 år med möjlighet för medlemmar att mot lägre avgift endast ta del av filmerna utan att kunna ta del av föreläsningen på plats. Denna möjlighet utnyttjades HT 2017 av 100 medlemmar, VT 2018 av 200 medlemmar och HT 2018 har 234 hittills anmält sig till filmade serien. Mycket få av de 200 som anmält sig till reservplats anmäler sig till filmade serien, för dem betyder framför allt den sociala samvaron mycket. På Ekeby Hus samlas ett tjugotal medlemmar, vilka har svårt att ta sig till föreläsningssalen, för att gemensamt se och diskutera de filmade föreläsningarna.

94 procent av USU's medlemmar har nu en e-postadress men alla använder den inte. Fortfarande behövs möjlighet att även kommunicera via vanlig post men andelen medlemmar som kommunicerar digitalt ökar. Vid denna hösts anmälningar har endast ca 15 procent gjort anmälan till aktiviteter via brev, resterande 2 300 har anmält sig via webbplatsen. Under terminerna används i stor utsträckning e-post och SMS för att kommunicera med medlemmarna och USU utreder för närvarande möjligheten att förbättra den digitala kommunikationen via en mobilapp.

VIMUS

Vill bara meddela att som representant för musikerföreningen Vimus, så vill jag rekommendera detta kulturpolitiska program. Sista meningen i stycket:

Målområde 3. Kulturplanering för en attraktiv, växande och hållbar

kommun skulle kunna ändras till att lyda

”All kulturplanering ska genomsyras av ambitionen att vara tillgänglig, jämställd och beakta *alla medborgarnas rätt till kultur.*”

Men detta är en petitess, det kulturpolitiska programmet är genomtänkt, välformulerat och framhåller kulturens betydelse i samhället. mkt bra.

3 Övriga synpunkter och kommentarer

1. Skulle gärna se ett konstmuseum mer centralt i Uppsala, kanske vid Vaksala torg, där UKK och många fina gamla byggnader finns. Här kunde bli ett kulturellt centrum som kompletterar och utvidgar Uppsala City.

Resecentrum (eller gångtunneln vid resecentrum) är en stenöken som borde muntras upp, kanske med blomsterarrangemang eller liknande. Likaså borde järnvägsstationen Uppsala C bli lite trevligare. Kanske en bänk i stil med de vackra blomstersmyckade bänkar som finns på gågatan i city.

2. Det saknas en övergripande inriktning, ett beslut om kulturen i första hand ska vara till för en liten inre krets av redan "frälsta", en kulturellit, eller om man ska försöka vinna över fler som i grunden har en betydligt svalare, kanske rent negativ, syn på kulturen.

En möjlig väg är att fortsätta stöta bort de tveksamma, de oengagerade, de ointresserade och de som har en, i kulturens makthavares synvinkel, felaktig kulturuppfattning. Man kan satsa stort på kontroversiella, provocerande och frånstötande projekt i det offentliga rummet och njuta av en kortsiktig kick genererad av möjligheten att köra över "dom andra". Kritiska röster kan enkelt avfärdas genom att hävda att de har personer med begränsad kulturell bildning, en sämre sorts människor, som källa eller genom att man helt enkelt tiger ihjäl obekväma frågor. Politiskt valda makthavare inom kulturen kan åberopa att "ni har ju själva valt oss" och hävda att det är direkt odemokratiskt att ifrågasätta deras allsmäktighet. Med en kulturpolitik dikterad på ett sådant sätt är det mycket viktigt att den styrande inre kretsen bevarar sin prestige och ALDRIG backar för kritik som på något sätt går att avfärda som populistisk. Den polarisering man bör kunna uppnå genom att följa en sådan väg svetsar med all sannolikhet samman den goda inre kretsen mycket starkt genom att den heliga kulturen och den konstnärliga friheten kommer under attack av censurivrare, populisterna och andra lägre stående

En annan möjlig väg är att tillämpa öppenhet och lyhörddhet, att man söker samförståndslösningar. Enskilda människor bör kunna göras mer positiva och engagerade om de känner att deras åsikter UPPRIKTIGT respekteras och kanske även emellanåt påverkar beslutsprocessen. Om man väljer att arbeta i en anda av

samförstånds lösningar bör man utgå från att det offentliga rummet tillhör oss alla. Man måste nog inse att man aldrig kan göra alla nöjda men att det kanske går att avstå från att medvetet trampa ner utvalda grupper med "fel" kulturuppfattning.

3. "Ett samhälle behöver människor som ifrågasätter och kommenterar, lyfter fram alternativ och finner nya vägar att kommunicera."
Fråga är hur mycket människor som på ett obekvämt sätt ifrågasätter och kommenterar beaktas när ledande kulturpolitiker verkar vilja begränsa yttrandefriheten till att säga: "Den här konsten tycker jag inte om" och låta det stanna vid det.
Helt klart är att kommunikationen, i alla fall på de lokala tidningarnas debattforum, har ökat i samband med ett par kontroversiella projekt de senaste åren. Frågan är dock om polarisering i form av en bitter pajkastning med både personangrepp och nedlåtande misskreditering verkligen är vad kulturen ska främja.
4. "Tydliga principer utformas för att göra medborgarna delaktiga i kulturplaneringen."
Ja tack, om delaktigheten utformas till något mer än en envägskommunikation där ett kulturetablissemang enbart dikterar för medborgarna vad som gäller!
5. "Konstnärlig kvalitet
Den konstnärliga verksamheten ska vara av hög kvalitet. Vad som anses vara kvalitet varierar mellan tider och platser, från genre till genre och mellan grupper och individer. Kriterier kan vara originalitet och professionalitet* i utövandet. Förmåga att kommunicera**, utmana och beröra utgör viktiga faktorer för bedömning av kvalitet. Aktörerna inom kulturområdet*** har en nyckelroll i samtalet om vad som är konstnärlig kvalitet."
*) Känd konstnär.
**) Förmåga från konstnärens sida att förföra Kulturförvaltningen/Kulturnämnden med en skicklig marknadsföring av sin vision.
***) Bland aktörerna får UNDER INGA OMSTÄNDIGHETER de som konsten är till för, och i slutändan får vara med och betala för kalaset, räknas in.

Handläggare
Strömberg Annika

Datum
2018-12-17

Diarienummer
KTN-2017-0171

Kommunstyrelsen

Uppsala kommuns kulturpolitiska program 2019

Sammanfattning

Kulturnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett nytt kulturpolitiskt program för Uppsala kommun. Kulturnämndens arbetsutskott har varit styrgrupp för arbetet. En förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp har under ledning av kulturförvaltningen med stöd från kommunledningskontoret tagit fram ett förslag till program. Kulturnämnden antog en remissversion av programmet i juni 2018. Efter ett remissförfarande till externa aktörer har programmet bearbetats och kulturnämnden har antagit ett reviderat förslag till kulturpolitiskt program som härmed överlämnas till kommunstyrelsen för vidare beredning. Kulturförvaltningen har fått i uppdrag av styrgruppen att fortsätta arbetet med att ta fram ett förslag till en handlingsplan för programmet. Styrgruppen föreslår att alla nämnder och bolag bjuds in till en remisskonferens angående handlingsplanen under våren 2019. En sådan remisskonferens kan även omfatta programmet.

Ärendet

Kulturnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett förslag till ett nytt kulturpolitiskt program. Programmet sätter ramar för och anger hur kultur kan stärkas och utvecklas i Uppsala kommun.

Förslaget utgår från de statliga kulturpolitiska målen samt följer en modell som delar upp kulturpolitiken i tre olika perspektiv; kulturell delaktighet, konstpolitik samt kulturplanering. Modellen används även i den regionala kulturplanen vilken styr fördelningen av statliga medel till regionen.

Kulturnämndens arbetsutskott har varit styrgrupp och kulturförvaltningen har fått stöd i processen från kommunledningskontoret samt lett en förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp. Arbetsgruppen har tagit fram ett förslag i nära samverkan med kulturförvaltningens stab. Förslaget delgavs kulturnämnden i juni 2018 då nämnden beslutade att skicka förslaget på remiss.

Inkomna synpunkter på programmet

Föreningar, kulturinstitutioner och andra aktörer inom kulturområdet samt privatpersoner har uppmanats att komma med synpunkter under framtagandet av programmet samt i samband med remissförfarandet. Inbjudan att lämna synpunkter på remissförslaget till program har sänts till en rad organisationer, föreningar och verksamheter. 29 skriftliga synpunkter har inkommit under remisstiden. (Bilaga 2)

Synpunkter har även framförts i samband med de seminarier på olika teman som kulturnämnden arrangerat som en del av programarbetet. Nämnden anordnade även en remisskonferens i september 2018 för dialog med externa parter. Vid konferensen deltog cirka 50 personer.

Följande punkter har återkommit under nämndens dialog om programmet:

- Tillgång till ändamålsenliga lokaler och scener
- Relationen mellan programmet och handlingsplanen och konkretiseringsnivå i programmet
- Arrangörers roll
- Jämställdhet och HBTQ-perspektiv
- Integrationsperspektiv
- Tillgänglighetsaspekter

Programmet har bearbetats utifrån de inkomna synpunkterna och kulturnämnden har fattat beslut om ett reviderat förslag som nu överlämnas till kommunstyrelsen för vidare beredning.

Styrgruppen för programmet har gett kulturförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan till programmet och föreslår att kulturförvaltningen får i uppdrag att arrangera en remisskonferens under våren 2019 då nämnder och bolag bjuds in för att bidra till innehåll i handlingsplanen.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande kulturnämnden

Bilagor: 1. Förslag reviderat kulturpolitiskt program
2. Sammanställning inkomna synpunkter